

Tæt på DIN økonomi

Rammevilkår ved forpagtning og handel med jord

SEGES, Erhvervsøkonomi laver også:

- Økonomiske beregninger og vurderinger
- Regnskabsanalyser og benchmarking
- Afgrødekalkuler

3

anbefalinger

- 1 Regn på effekten af ændrede vilkår så vidt det er muligt.
- 2 Giv en samlet vurdering af jordens indtjeningspotentiale og værdi set i lyset af de ændrede rammevilkår.
- 3 Fastlæg et objektivt udspil til jordleje eller handelspris, inden der handles.

Rammevilkår: Dansk landbrugs rammevilkår er under forandring. Det er vigtigt, at den økonomiske effekt af dem overvejes ved langvarige aftaler om forpagtninger og handel med jord.

Af Ove Lund, Erhvervsøkonomi, Seges

I takt med øget fokus på natur, klima, miljø, sundhed, grundvand og dyrevelfærd vil vilkårene for at drive landbrug i Danmark fortsat ændres.

De nævnte fokusområder afspejles i en række nationale som internationale regelsæt, og de smitter i mere eller mindre grad indirekte af på priserne på og lejen for landbrugsjord.

Af en lang række af vilkår skal specielt nævnes følgende:

Målrettet regulering

Den målrettede regulering skal reducere kvælstofudledningen til kystvande med 3.500 ton. En tredjedel skal indføres i planperioden 2018/19, en tredjedel i 2019/20 og resten i 2020/21. Der er to hovedelementer i den målrettede kvælstofindsats:

► De kollektive virkemidler (minivådområder, vådområdeprojekter, filtermatricer og skovrejsning).

► Den målrettede kvælstof- og arealregulering (etablering af efterafgrøder).

Begge bygger som udgangspunkt på frivillighed i landbruget. Der ydes gratis rådgivning og dækning af omkostninger til etablering af de kollektive virkemidler. Og de frivilligt etablerede efterafgrøder kompenseres i 2019 med 529 kr. pr. ha. Søges der ikke tilstrækkelig med frivillige efterafgrøder, kommer der et obligatorisk og

ikke-kompenseret krav om målrettede efterafgrøder.

Klimaindsatsen

Rammerne for EU's klima- og energipolitik frem mod 2030 blev vedtaget i 2014. Og målene for de ikke-kvotebelagte sektorer i Danmark – herunder landbrug – blev fastsat til en reduktion af klimagasser på 39 pct. set i forhold til 2005.

Det danske fødevarerhverv har lanceret en vision om at være klimaneutral senest i 2050 med en produktion svarende til i dag (2019) eller større. Et fælles udspil fra L&F og Dansk Naturfredningsforening skal sikre en reduktion af klimagasserne fra landbruget med omkring 10 pct., blandt andet via jordfordeling og ekstensivering af driften på op imod 100.000 hektar landbrugsjord.

EU-støtte – CAP-reform

1. juni 2018 præsenterede EU

Kommissionen grundlaget for en omlægning af CAP (EU's fælles landbrugspolitik) efter 2020.

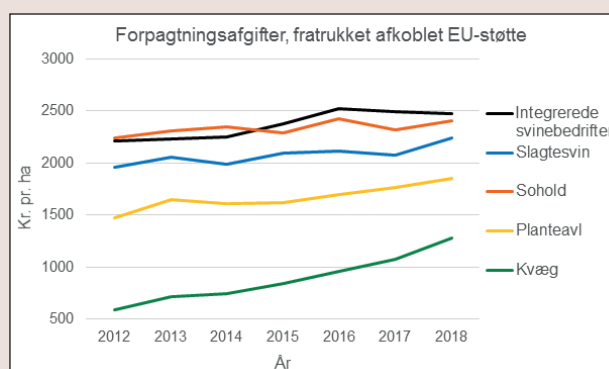
Der ligger ikke noget fast om de finansielle rammer fra 2021 til 2027, da de endnu ikke er vedtaget af EU's stats- og regeringschefer. Men forslaget går ud på, at landbrugets andel af det samlede budget falder fra 35 pct. i 2020 til 27 pct. i 2027. Samtidig kan der i højere grad forventes krav forbundet med landbrugsdriften for at være berettiget til støtte, f.eks. inden for natur, miljø, klima og dyrevelfærd.

Andre områder

En række andre forhold påvirker også landbrugets produktionsvilkår, f.eks. hjælpepakken til tørkeåret 2018, pesticidafgifterne, harmonireglerne, arronderingen, og renteniveauet.

Alle områder, der i mere eller mindre grad påvirker jordlejen og jordprisen. Men for de flestes vedkommende er det svært at sætte tal på effekten.

Se mere på www.landbrugsinfo.dk.

Udvikling i omkostninger betalt til forpagtning, fratrukket modtaget EU-støtte fra 2012-2017, landsgennemsnit fordelt på driftsgrene, konventionelle bedrifter. Foreløbige tal for 2018.